

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

“ ____ ” _____ 201__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за магістерською програмою професійного спрямування
«Фінансовий та страховий менеджмент»

на тему: **Інноваційна діяльність підприємства та її фінансове
забезпечення**

Виконавець:

студент фінансово-економічно факультету
Сердюк Павло Володимирович _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент, приват-проф.
Арутюнян Світлана Сергіївна _____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇЇ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	6
1.1. Сутність та оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства.....	6
1.2. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності.....	17
1.3. Нормативно-правове регулювання та державна підтримка інноваційної діяльності.....	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇЇ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....	29
2.1. Інноваційна діяльність підприємств в Україні та її фінансове забезпечення.....	29
2.2. Загальна характеристика ТОВ «Злата-Трейд».....	34
2.3. Інноваційна діяльність ТОВ «Злата-Трейд» та її фінансова забезпеченість.....	40
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ ДЛЯ ТОВ «ЗЛАТА-ТРЕЙД».....	45
3.1. Визначення пріоритетних напрямів для запровадження інноваційних процесів.....	45
3.2. Економічне обґрунтування плану заходів щодо запровадження інновацій в ТОВ «Злата-Трейд».....	53
3.3. Прогнозні тенденції розвитку ТОВ «Злата-Трейд» після запровадження інновацій	64
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	73
ДОДАТКИ	78

ВСТУП

В епоху діджиталізації та автоматизації практично усіх бізнес-процесів, інноваційна діяльність для підприємства стає важливим шляхом для адаптації бізнесу під сучасні реалії. Нові технології в аналізі великих об'ємів даних, програмного та апаратного забезпечення, інтернету речей впливають на збільшення об'єму оборотів підприємства, створення нових або вдосконалення існуючих продуктів чи послуг та зміни введення бізнесу в цілому.

Після становлення незалежності, Україна стала учасником вільної ринкової економіки як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку. В умовах високої конкурентоспроможності, актуальною темою постає інноваційна діяльність підприємства як драйвер росту та виживання на ринку. Сучасний стан впровадження інновацій на вітчизняних підприємствах є недостатнім для конкуренції на міжнародному рівні, в основному через недостатність фінансової забезпеченості та низької довіри зовнішніх інвесторів. Існує багато підходів до формулювання поняття, методів оцінювання ефективності інновацій. Наукові дослідження інноваційної діяльності підприємства здійснювали В. Г. Федоренко, М. П. Денисенко, О. Кузьмін, С. Харів, С. Покропивний, Б. Маліцький та ін. Питанню фінансового забезпечення реалізації інновацій присвячено чимало праць вітчизняних вчених, а саме: С. Онишко, Д. Стеченко, Л. Федулова, А. Пересада та ін.

Мета роботи є аналіз інноваційної діяльності ТОВ «Злата-Трейд» та розробка пропозицій щодо впровадження інноваційних процесів. Для досягнення поставленої мети в роботі необхідно вирішити наступні задачі:

- дослідити теоретичні основи інноваційної діяльності та її фінансового забезпечення;
- розглянути нормативно-правове регулювання та державну підтримку інноваційної діяльності в Україні;

- оцінити стан інноваційної діяльності підприємств в Україні;
- проаналізувати інноваційну діяльність ТОВ «Злата-Трейд» та її фінансове забезпечення;
- запропонувати напрямки для впровадження інноваційних процесів ТОВ «Злата-Трейд»;
- обґрунтувати плани заходів щодо впровадження інновацій в ТОВ «Злата-Трейд»;
- розробити прогностичні тенденції розвитку ТОВ «Злата-Трейд» після впровадження інновацій.

Об'єктом дослідження є інноваційна діяльність підприємства та її фінансове забезпечення.

Предметом дослідження є інноваційна діяльність товариства з обмеженою відповідальністю «Злата-Трейд» та її фінансове забезпечення.

У процесі дослідження використовувалися такі загальнонаукові та економічні методи, як:

- узагальнення, для визначення наукового поняття інноваційної діяльності;
- аналізу та синтезу інноваційної діяльності ТОВ «Злата-Трейд» та її фінансового забезпечення;
- економічної статистики, для аналізу статистики інноваційної діяльності підприємств в Україні та сільського господарства України;
- прогнозування, для передбачення терміну окупності інвестицій;
- багатофакторний кореляційно-регресійний аналіз, щоб визначити залежність виручки від інших факторів.

Інформаційною базою дослідження виступали законодавчі та нормативні акти, щодо визначення поняття та пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, статті періодичних видань та підручники, монографічні роботи і статті вітчизняних і зарубіжних економістів у фахових економічних виданнях, інформація річних

звітів ТОВ «Злата-Трейд», статистичні дані Державної служби статистики та Національного банку України, міжнародні рейтинги.

ВИСНОВОК

Підводячи підсумки, можна сформулювати «інноваційну діяльність» як комплекс взаємопов'язаних між собою фінансових, виробничих, технологічних, наукових, організаційних, та комерційних заходів, сукупність яких призводить до інновацій у вигляді нового чи удосконаленого продукту, технології його виробництва або модернізації відносин з клієнтами, постачальниками чи робітниками. Однак, до сих пір не існує єдиної точки зору щодо поняття та визначення «інноваційної діяльності» в науковій літературі.

Інновації – це специфічний інструмент підприємництва, засіб, за допомогою якого експлуатуються зміни як можливість для різної діяльності. Для успішного впровадження інновацій необхідно виконати три умови:

- 1) інновації це робота. Це потребує знань, винахідливості, творчості, а також старанності, наполегливості та прихильності.
- 2) Щоб добитися успіху, новатори потрібні опиратися на свої сильні сторони. Вони мають дивитися на можливості в широкому діапазоні та вирішити, яка з можливостей підходить організації найбільше.
- 3) Інновації це ефект економіки та суспільства, зміни у поведінці клієнтів. Або це зміни в процесі, в тому, як люди працюють та виробляють щось. Інноваціям потрібно завжди бути близькими до ринку та орієнтованими на ринок.

Аналіз теоретичних та практичних публікацій свідчить про те, що питання залишається дискусійним.

За ступенем участі у грошовому забезпеченні структур, можна виділити такі види фінансування інноваційної діяльності:

- 1) державне фінансування інноваційних проектів, яке полягає у виділенні державою грошових ресурсів на певні пріоритетні для даної країни наукові

проекти (зазвичай фундаментального характеру) з бюджету та позабюджетних фондів на безповоротній основі;

- 2) кредитування, що полягає в наданні позик на проведення інноваційної діяльності з боку банків та інших кредитних установ;
- 3) інвестування, сутність якого зводиться до участі коштів інвестора в перспективних, на його думку, тобто з бізнесової точки зору, наукових дослідженнях;
- 4) самофінансування інноваційної діяльності, що полягає у проведенні наукових і промислових досліджень, прикладних розробок за рахунок власних коштів.

Незважаючи на створення певної законодавчої бази про інноваційну діяльність, переорієнтація економіки України на інноваційну модель не відбувається.

Державні установи намагаються приймати участь у фінансовому забезпеченні інноваційного розвитку. Для здійснення фінансової підтримки інноваційної діяльності суб'єктів господарювання різних форм власності Кабінет Міністрів України створює спеціалізовані державні небанківські інноваційні фінансово-кредитні установи, зокрема Державну інноваційну фінансово-кредитну установу (ДІФКУ).

У 2017 р. інноваційною діяльністю в промисловості займалися 759 підприємств, що на 2,7% менше ніж у минулому році.

У 2017 р. на інновації підприємства витратили 9,1 млрд. грн., у тому числі на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 5,9 млрд. грн., на внутрішні та зовнішні науково-дослідні розробки – 2,2 млрд. грн., на придбання існуючих знань від інших підприємств або організацій – 0,02 млрд. грн. та інші роботи, пов'язані зі створенням та впровадженням інновацій – 1,0 млрд. грн.

Найбільша кількість підприємств, які займаються інноваційною діяльністю розташовані у м. Київ та Харківській, Дніпропетровській, Львівській областях.

Основним джерелом фінансування інноваційних витрат являються власні кошти підприємств на рівні 85-95%. Кошти з державного бюджету на рівні 0,8-2,5% від загального обсягу. Мізерний відсоток складають інвестиції від місцевих бюджетів, позабюджетних фондів, вітчизняних та іноземних інвесторів, кредитів та інших джерел. У 2017 р. тенденція зовнішніх інвестицій покращується, на них припадало 15,5%. Державний бюджет виділив на фінансування інноваційної діяльності підприємств 461,4 млн. грн. протягом 2015-2017 рр.

На рахунок агроринку, в Україні лише 10% сільських господарств використовують новітні технології. В основному, це зв'язано з низьким ознайомленням та інтересом малих та середніх фермерів до інновацій. Однак на вітчизняному ринку присутні крупні агрохолдинги, які розробляють інноваційні продукти та сервіси для власного користування, запускають акселератори, а також співпрацюють з вітчизняними та зарубіжними стартапами.

До інноваційної діяльності ТОВ «Злата-Трейд» можна віднести створену логістичну систему управління автомобілями для підвищення комфорту та автоматизації перевізних процесів, а також розробку власної CRM системи для здійснення контролю за комунікацією з клієнтами та історією відносин. Компанія самостійно фінансує проекти, та планує в майбутньому отримувати фінансування із зовнішніх джерел.

Інноваційна діяльність для ТОВ «Злата-Трейд» являється драйвером для збільшення обороту підприємства, створення додаткових джерел доходу та засобів утримання клієнта. Запропоновані, та економічно обґрунтовані такі напрями:

- послуга обприскування полів малих фермерів гербіцидами, пестицидами та ЗЗР за допомогою дронів;
- реалізації технології «розумний» елеватор;
- сервіс для моніторингу клієнтом всіх бізнес процесів з компанією через смартфон.

За допомогою дисконтованого терміну окупності інвестицій та ПЗ Microsoft Excel прораховано термін окупності інвестицій реалізації послуги обприскування полів мінеральними добривами за допомогою дронів.

Економічно обґрунтовано впровадження системи «розумний» елеватор шляхом проведення кореляційно-регресивного аналізу, а також фінансове забезпечення усіх запропонованих проектів.

Обґрунтована потреба у збільшенні лояльності клієнтів до підприємства та запропонований засіб для її реалізації.

Описано та аргументовано прогностні тенденції розвитку ТОВ «Злата-Трейд», а також можливі ризики для підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Покропивний С. Ф. Інноваційний менеджмент у ринковій системі господарювання / Сергій Федорович Покропивний // Економіка України. – 1995. – № 2. – С. 24-31.
2. Шумпетер Й. А. Теорія економічного розвитку (Дослідження підприємницького прибутку, капіталу та циклу кон'юнктури): Пер. з нім. / Йозеф Алоїз Шумпетер – М.: Прогрес, 1982. – 453 с.
3. І. Луциків. Економічна суть інноваційної діяльності / І. Луциків // Галицький економічний вісник. — 2010. — №2(27).— С. 89-95.
4. Хучек М Соціально-економічний зміст інновацій на підприємстві / Марек Хучек // Вісник Московського університету. Серія економіка. – 1995. – № 1. – С. 62-71.
5. Санто Б. Інновації як спосіб економічного розвитку: пер. з угор. – М.: Прогрес, 1990. – 296 с.
6. Дракер П. Management: Tasks. Responsibilities. Practices. – Нью-Йорк.- 1985, - С. 783, 787-788.
7. Денисенко М. П., Риженко Я. В. Стратегічна місія інноваційної діяльності та шляхи її активізації в Україні / М. П. Денисенко, Я. В. Риженко // Проблеми науки. – 2007. – № 6. – С. 10-16.
8. Сайт Innovation Excellence [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.innovationexcellence.com/blog/2010/07/30/peter-drucker-on-innovation/>
9. Інноваційний менеджмент: Посібник для вузів / С. Д. Ільєнкова, Л. М. Гохберг, С. Ю. Ягудін та ін.; Під ред. С. Д. Ільєнкової. - М.: Банки та біржі, ЮНИТИ, 1997. – 327 с.
10. Твісс Б. Управління науково-технічними методами: Зкор. пер. з англ. – М.: Економіка, 1989. – 271 с.

11. Крейтнер Р. Management. – Boston Houghton Mifflin Company. – 1989. – С. 118- 120.
12. Макаренко І. Інновація: порятунок чи "кризова пастка" // Вісник НАН України. – 1997. – №7 – С. 8.
13. Пригожин А. И. Нововведения: стимулы та перешкоды (соціальні проблеми іноватики) / Аркадій Ільїч Пригожин – М.: Политиздат, 1989. – 270 с.
14. Мединський В. Г., Шаршукова Л. Г Інноваційне підприємство: [учебное пособие] / В. Г. Мединський, Л. Г Шаршукова – М.: ИНФРА, 1997. – 240 с.
15. Власова А. М., Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 1997. – 92 с.
16. Харів П. С., Собко О. М. Активізація інноваційної діяльності промислових підприємств регіону: [монографія] / П. С. Харів, О. М. Собко – Тернопіль: Економічна думка, 2003. – 184 с.
17. Глобальне управління 2025: вирішальний момент / Пер. з англ. Г. Лелів. – Львів: Літопис, 2011. – 120 с.
18. Волошин І. В. Методичні підходи до оцінки інновацій // Науково-виробничий журнал “Облік і фінанси АПК” № 4’2009 – С. 35
19. Макаревич Т. Т. Методичні підходи до оцінювання інтегрального впливу інноваційна діяльність підприємства / Т. Т. Макаревич, А. С. Гавриляк, Т. О. Петрушка // Вісник Нац. ун-та “Львівська політехніка” “Логістика та маркетингове управління”. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”. – 2007. – Вип. 594. – С. 269.
20. Жежуха В. Й. Кваліметричний підхід до оцінювання інноваційності технологічних процесів машинобудівних підприємств // Науковий вісник НЛТУ України: збірник науково-технічних праць. – Львів: РВВ НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.10. – С.292–296.

21. Горяча О.Л. Сучасний аналіз інноваційної сфери України та шляхи її активізації / О.Л. Горяча, І.А. Сільченко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2015. – № 3. – С. 21–22.
22. Папп В.В. Джерела фінансового забезпечення інноваційної діяльності та механізми їх залучення / В.В. Папп, Н.В. Бошота // Наук. вісн. Ужгородського ун-ту. – Сер. “Економіка”. – Т. 3. – 2015. – Вип. 1 (45). – С. 134–138.
23. Ризики та перспективи розвитку України у період посткризового відновлення : [монографія] / А.І. Даниленко, В.В. Зимовець, В.І. Сиденко [та ін.] ; за ред. А.І. Даниленка. – К. : Ін-т екон. та прогнозування НАН України, 2012. – 348 с.
24. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т. 1 / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.
25. Framework for state aid for research and development and innovation. Official journal of the European Union, 2014. – 198 с.
26. Статистичний збірник: Наукова та інноваційна діяльність України, 2018. – 178 с.
27. Статистичний збірник: Наукова та інноваційна діяльність України, 2016. – 178 с.
28. Статистичний збірник: Наукова та інноваційна діяльність України, 2015. – 178 с.
29. Сайт AgriTech [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://agritech.unit.city/guide/f98ewf9fewfw/AgriTech_Industry_guide_ua.pdf
30. Сайт AgriTech [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tokar.ua/read/27017?fbclid=IwAR0IhFL0gu0P2NTxnzNbwp4RNEuNkK1N7ESMt0HrXdGupz9ArLMW0AGE3yM>
31. Сайт WorldExports [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldstopexports.com/wheat-exports-country/>

32. Статистичний бюлетень «Внесення мінеральних та органічних добрив під урожай сільськогосподарських культур»
33. Сайт AgroNews [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://agronews.ua/node/97113>
34. Сайт Propozitsiya [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://propozitsiya.com/ua/zbirannya-ta-zberezhennya-ripaku>
35. Сайт SmartFarming [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://smartfarming.ua/ua-blog/innovatsijni-perspektivi-vnesennya-zzr>
36. Сайт Prom [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://prom.ua/p481704-vnesenie-gerbitsidov-samoleтами.html>
37. Сайт Prom [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://elevatorist.com/blog/read/314-umnyiy-elevator-kernel>
38. Сайт SuperAgronom [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://superagronom.com/news/2698-urojaynist-sonyashniku-ta-soyi-nijcha-minulorichnoyi>
39. Сайт DroneStore [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dronestore.com.ua/shop/dji-agras-mg-1/?gclid=Cj0KCQiArenfBRCoARIsAFc1FqcDdDZffxFmJZVM552BRKUHSqgZdz6fWI5mmCxauxD-gP9RVxQYHYgaAg6QEALw_wcB
40. Сайт ExcelEasy [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.excel-easy.com/examples/correlation.html>
41. Сайт GeniusMarketing [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://geniusmarketing.me/lab/swot-analiz-5-glavnyx-pravil-kotoryx-stoit-priderzhivatsya/>
42. Сайт AgroInsider [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://agroinsider.com.ua/2018/07/25/do-2022-roku-agrosektor-ukra%D1%97ni-mozhe-vtratiti-na-zerni-do-7-mlrd-dolariv/>

43. Сайт UaIn [Электронный ресурс]. – Режим доступа:
<https://uain.press/economics/u-minagro-nazvaly-naslidky-znyattya-moratoriyu-na-prodazh-zemli-12463>